

## **Memòria anual de les activitats de la Societat d'Onomàstica (2025)**

La Societat d'Onomàstica (SdO) fou fundada l'any 1980 pel professor Dr. Enric Moreu-Rey juntament amb diversos col·legues universitaris i estudiosos locals, especialment del Camp de Tarragona. Té personalitat jurídica pròpia i és inscrita des del dia 2 d'octubre del 1980 en el Registre Provincial d'Associacions de Barcelona, secció 1a, amb el número 4836. El domicili social és al carrer de la Diputació, 276, principal, 08009, Barcelona.

L'objecte de l'entitat és, principalment, el foment de l'inventari i l'estudi dels noms propis (de persona i de lloc) i facilitar-ne la publicació; l'assessorament a persones interessades a fer estudis en aquest camp; i l'organització de col·loquis sobre onomàstica catalana. Actualment, les activitats principals de la SdO són: a) la celebració de col·loquis i jornades d'onomàstica; b) la publicació de la revista *Noms*, l'anuari *Onomàstica* i d'estudis monogràfics en la col·lecció L'Estralla; i c) l'assessorament en temes d'onomàstica.

La SdO és una entitat adherida de l'Institut d'Estudis Catalans (17-X-2016), i també compta amb el suport de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, del Gabinet d'Onomàstica de la Universitat de les Illes Balears, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i l'Academia Aragonesa de la Lengua.

### **Pressupost de l'any 2025**

#### **Entrades:**

Quotes de socis + cobrament impressió en paper: 6.513,41 €

Subvenció de 2024 de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua: 3.000 euros

Subvenció per a la publicació de *Toponímia i antroponímia en terres de cruïlla Qüestions d'onomàstica en el subdialecte tortosí*, a cura d'Albert Aragonés Salvat, Carles M. Castellà Espuny & Andreu Subirats Aleixandri. L'Estralla 17. [en premsa]

- de CEL: 1.500,00 €

Subvenció per a la publicació de les actes del 50è col·loqui de la SdO:

- de la Universitat de Saragossa: 246,76 €

**Total entrades: 11.260,17 €**

#### **Sortides:**

Publicacions periòdiques:

- Maquetació, impressió i tramesa de *Noms* 23: 1.535,84 €

- Maquetació, impressió i tramesa de *Noms* 24: 1.535,84 €

- Maquetació, impressió i tramesa de Anuari 11: 2.137,40 €

Total revistes: 5.209,08 €

Monografies (col·lecció l'Estralla):

- Correcció, maquetació i impressió de: Maria Teresa Moret, Javier Giralt, Mar Batlle i Pere Navarro. *Entre noms i llocs: una mirada onomàstica des de la Franja d'Aragó*. Barcelona: Societat d'Onomàstica / Academia Aragonesa de la Lengua, L'Estralla 16. 7.016,11 € [Pagat per l'Arc Mediterrani, Academia Aragonesa de la Lengua, Universitat de Saragossa, ASCUMA, Institut d'Estudis Catalans-Delegació de Lleida]

Aportació per a la publicació de *A terra domestica ad verba inlustranda* (Universitat de Lleida): 500 €

ISBN llibre Mequinensa: 45 €

Assegurança anual: 298,94 €

Despeses consultoria indexació revistes i anuari SdO: 300,00 €

Despeses expedició del certificat electrònic de la SdO: 40,83 €

Despeses IRPF: 466,54 €

Comissions bancàries (manteniment, transferències, devolucions rebuts): 430,68€

Despeses de gestoria: 447,07 €

Total sortides: **14.754,25 €**

Saldo d'entrades i sortides 2025: -3.494,08 €

Saldo a 31/12/2025: **16.982,10 €**

**Nota:** Atesa la situació econòmica en què es troba l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, amb falta de finançament per part de la Generalitat de València, aquest any no han convocat la subvenció de 3.000 euros d'ajuda a publicacions. Per aquest motiu, el 2026 només es tindrà l'entrada de les quotes dels socis per a la publicació de la revista *Noms* i de l'*Anuari* i per al funcionament de la SdO. Les publicacions de l'Estralla no es veuran afectades atès que reben subvencions econòmiques d'altres entitats.

La previsió mínima de despeses per a l'any 2026 és d'uns 6.400 €

|                                  |            |
|----------------------------------|------------|
| Publicacions de Noms i l'Anuari: | 5.209,08 € |
| Assegurança anual:               | 298,94 €   |
| Comissions bancàries:            | 430,68€    |
| Despeses de gestoria:            | 447,07€    |

## Altes i baixes de socis

Durant el present exercici s'ha produït el següent moviment de socis: 5 altes i 6 baixes. Actualment, el nombre de socis en actiu és de 230.

## Calendari d'activitats

### COL·LOQUIS I CONGRESSOS

Els dies 27 i 28 de febrer de 2025 es va celebrar la jornada dedicada a malnoms organitzada pel projecte *Toponímia de l'Arc Mediterrani* del *Toponomasticon Hispaniae*. Hi van participar els consocis Emili Casanova, Francisco Hernández, Andreu Beltran, Antoni Garcia Osuna, Vicent Garcia Perales.

Els dies 14 i 15 de març de 2025 es va celebrar la XVII Jornada d'Onomàstica de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

Els dies 9, 10 i 11 de juny tingué lloc a la Universitat de Santiago de Compostel·la el V Congrés del *Toponomasticon Hispaniae*, organitzat pel grup Toponímia de Galícia e Portugal. Hi van participar els consocis Emili Casanova, Mar Batlle, Joan Anton Rabella, Enric Ribes, Maite Mollà, Carlos Ángel Rizos, Javier Terrado i Javier Giralt .

A més, el dia 15 de febrer es va celebrar la Jornada d'Homenatge a Ramon Amigó al Centre de Lectura de Reus.

### PRESENTACIONS DE LLIBRES

El 3 d'abril tingué lloc la presentació del llibre *Onomàstica del Bruc*, d'Assumpció Rehues, publicat per l'Institut d'Estudis Catalans i la Societat d'Onomàstica, guanyador del III Premi Ramon Amigó (2020), amb les intervencions de l'autora, Joan Anton Rabella i Pere Navarro.

Durant la celebració del V Congrés del *Toponomasticon Hispaniae* Emili Casanova i Maite Mollà presentaren el llibre *Pautas para el estudio de la toponímia árabe hispánica*, del professor Robert Pocklington. El llibre conté un estudi teòric exhaustiu sobre el resultat romanç de cada so àrab i el resultat àrab de cada so llatí. El llibre es completa amb fitxes toponímiques redactades per alguns dels nostres consocis: Josep Andrés, Javier Giralt, Joan Domínguez, José Castillo, Javier Terrado, Lluís Alcaide, Xavier Duarte, Maite Mollà, Mateu Morro, Jesús Bernat, Assumpció Rehues, Cosme Aguiló, Isabel Guardiola, Carlos Rizos i Ramon Ruipérez.

Divendres 20 de juny la Universitat de Lleida feu un homenatge al professor Xavier Terrado durant el qual es presentà el llibre *A terra domestica ad verba inlustranda: Homenaje al profesor Javier Terrado Pablo*, coord. per María Ángeles Calero Fernández, Carlos Angel Rizos Jiménez, Moisés Selfa i Sastre, Francisco Javier Terrado Pablo. En representació de la Societat d'Onomàstica hi intervingué Javier Giralt.

El 13 de novembre tingué lloc la presentació del llibre *Onomàstica del Morell: conèixer el poble a través del seus noms*, d'Anna Domingo Palau, publicat per l'Institut d'Estudis Catalans. Aquesta obra correspon a la tesi doctoral de l'autora, dirigida pel professor Pere Navarro.

#### ALTRES ACTIVITATS

Dins de les activitats que commemoren el centenari del naixement de Ramon Amigó i Anglès (1925-2011), el passat 24 de maig va tenir lloc la sortida onomàstica a Siurana (Priorat). La sortida va estar organitzada pel nostre consoci Jordi Cáceres amb la col·laboració de l'Ajuntament de Cornudella.

Durant aquest any s'han tingut dues reunions amb el Sr. Joan Sans, director del Departament de Política Lingüística d'Andorra, el Sr. Marc Cortès, tècnic del Servei de Política Lingüística, i la Sra. Marta Pujol per posar en marxa l'**organització del 51è col·loqui de la Societat d'Onomàstica** a Andorra. El juny es va publicar la primera circular.

#### **Publicacions de la Societat d'Onomàstica**

*NOMS*. S'han publicat els números 23 i 24, disponibles a l'adreça:

<https://www.onomastica.cat/noms>

*ONOMÀSTICA*. Anuari de la Societat d'Onomàstica. S'ha publicat el número 11 (2025), disponible a l'adreça: <https://raco.cat/index.php/Onomastica/>

Tots els números de la revista *Noms* i de l'anuari *Onomàstica* són d'accés obert i també es poden consultar al repositori COFRE de la Biblioteca de Catalunya:

<http://visorcofre.bnc.cat/documents/c/1133> i <http://visorcofre.bnc.cat/documents/c/1142>

*L'ESTRALLA*. Durant l'actual exercici han estat publicats els següents volums:

- Maria Teresa Moret, Javier Giral, Mar Batlle i Pere Navarro. *Entre noms i llocs: una mirada onomàstica des de la Franja d'Aragó*. Barcelona: Societat d'Onomàstica / Academia Aragonesa de la Lengua, L'Estralla 16.

*Entre noms i llocs: una mirada onomàstica des de la Franja d'Aragó*

Pròleg

I. Estudis generals sobre toponímia i onomàstica

**José Castillo Gil**, *Aviso para navegantes: el postizo arroyo en el NGBE suplanta, en Aragón y la Comunidad Valenciana, a los genéricos barranco y río*.

**Javier Giral Latorre**, *Feina feta no fa destorb: els estudis onomàstics sobre la Franja d'Aragó (1998-2025)*.

**Carlos Ángel Rizos Jiménez**, *Toponímia Ribagorçana: present i futur del projecte*.

## II. Etimologia i semàntica

**Andreu Beltran Zaragoza**, *Aproximació a l'etimologia dels topònims del terme de Cretes (Matarranya)*.

**Jesús Bernat Agut, Vicent Gual i Ortí & Enric Forner i Valls**, *Tots els colors del ferro: geotopònims de la conca del Maestrat*.

**Jesús Bernat Agut & Ferran Guardiola Noguera**, *Retolació de la toponímia urbana a ponent del Matarranya*.

**Emili Casanova**, *Etimologia de vint-i-set topònims de l'Horta Sud*.

**Ventura Castellvell**, *Susana i Juana en la toponímia i l'antroponímia catalanes*.

**Jairo Javier García Sánchez & Emilio Nieto Ballester**, *Los topónimos Nonasp(e) y Nambroca: difíciles, distantes y distintos*.

**Francesc Hernández Flor**, *Presència d'aragonesismes en els malnoms valencians*.

**Xavier Planas Batlle, Juan Karlos LopezMugartza Iriarte, Carles Gascón Chopo & Mikel Belasko Ortega**, *Ancils, Ansó, Ansabere, Ansovell, Anserall, Ansalonga, Ensils, Ensiula i Enseu, possibles geocindinònims?*

**Jesús Vázquez Obrador**, *Testimonios toponímicos de vocablos sin pervivencia en el aragonés de época contemporánea*.

## III. Onomàstica i documentació històrica

**Antoni Garcia i Osuna**, *Aiguaviva de Bergantes, 1890-1897: anàlisi onomàstica dels censos electorals*.

**Joan Rovira i Miró**, *Onomàstica d'alta muntanya de la Sénia: els noms de lloc i de persona a les cartes de poblament de la Vallcanera (1238) i Refalgarí (1242)*.

**Vicent Terol i Reig**, *Cavallers, rectors i patricis. El rastre dels occitans en la repoblació medieval valenciana (segles XIII-XIV)*.

**Ismael Xiva i Molina**, *Importància de la documentació pretèrita en l'estudi lingüístic dels topònims: els casos de Conchones (Argeleta, l'Alt Millars) i de Parents (Onda, la Plana Baixa)*.

## **Indexació de l'anuari Onomàstica**

Després de rebre l'assessorament del Dr. Carlos Lopezosa, expert en matèria d'indexació de publicacions en bases de dades acadèmiques, la junta va arribar a la conclusió que la

indexació de l'anuari de la SdO i de la revista *Noms* s'ha de fer per un expert en aquesta matèria. I que es necessita finançament per a poder-la dur a terme.

### **Assessorament i treballs en curs**

Durant l'any 2025 la SdO ha publicat diverses de notícies relacionades amb l'onomàstica. Ha atès una vintena de consultes de caire bibliogràfic o d'informació sobre antroponímia i toponímia.

Pere Navarro ha dirigit el Treball de Fi de Grau (TFG) de Rut Nolla Bertran, que duu per títol "Dona'm un nom. Elaboració i anàlisi lingüística d'un inventari antroponímic de les colles castelleres de la ciutat de Tarragona", que va ser presentat el dia 2 de setembre i va obtenir la qualificació d'Excel·lent. Així mateix cal afegir que l'esmentat treball ha rebut el premi que li ha atorgat la Càtedra URV per a l'Estudi del Fet Casteller.

Pere Navarro dirigeix el TFG de Neus Palau Rius, que duu per títol "Noms de lloc d'Albesa (la Noguera)".

M. Isabel Guardiola ha dirigit el TFG d'Inés Cantó "Carrers i paraules: la xarxa viària d'Alcoi ara", presentat a la Universitat d'Alacant el curs 2025-2026 i ha obtingut la qualificació d'Excel·lent.

M. Isabel Guardiola dirigeix el TFG de Maria Baldó Samper sobre els noms dels carrers de Callosa d'en Sarrià, a la Universitat d'Alacant.

Sílvia Veà i Anton Monner ja tenen enllestida l'onomàstica de Corbera d'Ebre (Terra Alta). S'estan fent gestions per obtenir una subvenció per a la seva publicació.

Carme Miquel ja té enllestida l'onomàstica de la Pobla de Montornès (Tarragonès). S'estan fent gestions per obtenir una subvenció per a la seva publicació.

Rosa Maria Anglès Nicolàs duu a terme el recull onomàstic dels Omellons i de la Floresta, ambdues localitats de la comarca de les Garrigues.

Assumpció Rehues duu a terme la monografia onomàstica de Collbató (Baix Llobregat).

### **Premi Ramon Amigó**

Pere Navarro i Joan Anton Rabella fan el seguiment del treball sobre l'onomàstica de Senan (Conca de Barberà), que duen a terme Rosa M. Anglès i Ernestina Vallverdú, guardonat amb el V Premi Ramon Amigó i Anglès (2024).

## Estadística de reunions de Junta Directiva

Resum estadístic de les reunions anuals celebrades per la Junta Directiva de la Societat d'Onomàstica entre 2014/2025:

| Any      | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|----------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Reunions | 3    | 4    | 7    | 5    | 6    | 6    | 3    | 5    | 4    | 4    | 5    | 4    |

Barcelona, gener de 2026